

تدوین الگوی مناسب کیفیت اجرای نظام آموزشی ۳-۳-۶ در دوره اول متوسطه استان کهگیلویه و بویراحمد

حجت اله سمیع زاده*
عادل زاهد بابلان**
مهدی معینی کیا***
علی خالق خواه****

چکیده

مطالعه حاضر با هدف تدوین الگوی مناسب کیفیت اجرای نظام آموزشی ۳-۳-۶ دوره اول متوسطه در سال تحصیلی ۹۹-۱۳۹۸ انجام گرفت. این پژوهش از نظر هدف کاربردی، از نظر شیوه جمع‌آوری داده‌ها توصیفی از نوع همبستگی است. جامعه آماری این پژوهش را دانش‌آموزان، معلمان و مدیران مدارس متوسطه اول استان کهگیلویه و بویراحمد تشکیل داده‌اند. ۹۰۰ نفر به شیوه نمونه‌گیری خوشه‌ای مرحله‌ای انتخاب گردید. ابزار جمع‌آوری داده‌ها، پرسشنامه محقق‌ساخته بود. جهت بررسی روائی و پایایی ابزارهای اندازه‌گیری به روائی محتوا و نتایج مدل اندازه‌گیری استناد شد که نتایج روائی و پایایی (۰/۸۹) پرسشنامه‌ها تأیید شد. برای تحلیل داده‌ها از مدل‌سازی معادلات استفاده شد. بر اساس یافته‌ها، هر یک از مقادیر پیش‌بین مدل، درصدی از واریانس مشتری‌گرایی در نظام آموزشی را تبیین می‌کند. در بررسی مدل نهایی پژوهش مشخص شد که مجموع متغیرهای مستقل قادر به تبیین ۷۷ درصد از تغییرات مشتری‌گرایی در نظام آموزشی هستند که مقدار قابل‌توجهی است. قدرت پیش‌بینی مدل در مورد مشتری‌گرایی قوی گزارش شد. بر اساس نتایج بررسی معناداری ضرایب مسیر مدل ساختاری پژوهش، آماره t برای ارتباط تمام متغیرها بیشتر از ۱/۹۶ بوده و بر این اساس در سطح اطمینان ۹۵ درصد معنادار گزارش شدند ($P\text{-Value} \geq 0/01$). با توجه به مقدار به‌دست‌آمده برای GOF به میزان ۰/۶۶۹ بوده که قوی بودن مدل را نشان می‌دهد و بنابراین برازش مناسب مدل کلی تأیید شد. نتایج پژوهش حاضر نشان داد که از شش عامل آموزش، بهبود مستمر، تعهد، مشارکت و کار تیمی و مشتری‌گرایی عامل آموزش نقش مؤثرتری در پیش‌بینی کیفیت مناسب اجرای نظام آموزشی ۳-۳-۶ دارد در این راستا جهت تقویت کیفیت آموزش ارائه خدمات رفاهی و حقوقی مناسبی برای معلمان پیشنهاد می‌شود تا میزان تعهد و

* دانشجوی دکتری مدیریت آموزشی، دانشگاه محقق اردبیلی، اردبیل، ایران.

** دانشیار علوم تربیتی، دانشگاه محقق اردبیلی، اردبیل، ایران. (نویسنده مسئول) adelzahed4520@iran.ir

*** دانشیار علوم تربیتی، دانشگاه محقق اردبیلی، اردبیل، ایران.

**** دانشیار علوم تربیتی، دانشگاه محقق اردبیلی، اردبیل، ایران.

تاریخ دریافت: ۹۸/۰۸/۰۲

تاریخ پذیرش: ۹۹/۰۲/۰۶

وابستگی سازمانی آن‌ها به شغل افزایش یابد در نتیجه با انگیزه بالا و روحیه قوی‌تری کار کنند در نهایت سیستم نظارتی قوی و الکترونیکی بر کار مربیان و معلمان و مدیران و کارکنان اداری در سطوح میانی و بالا نظارت کند تا احتمال آموزش‌های غلط و ضعیف برای دانش‌آموزان مخصوصاً در دوران ابتدایی به حداقل برسد.

واژه‌های کلیدی: دوره اول متوسطه، مدیریت کیفیت فراگیر، نظام آموزشی، ۳-۳-۶

مقدمه

در راستای اجرای سند تحول بنیادین آموزش و پرورش، آگاهی از میزان اثربخشی^۱ و کیفیت^۲ اجرای نظام جدید آموزش و پرورش ضرورتی اجتناب‌ناپذیر به نظر می‌رسد، زیرا نهادها و نظام‌های آموزش و پرورش را می‌توان به‌عنوان مهم‌ترین و اساسی‌ترین عنصر در رشد و بالندگی و توسعه همه‌جانبه جوامع مختلف به حساب آورد. میلرو و آنگرندو و چنینک^۳ (۲۰۱۳) بنابراین همچنان که میتراوا و فلیپوسکی^۴ (۲۰۱۳) مطرح کردند هرچقدر نظام آموزشی یک کشور از کارایی و اثربخشی بیشتری برخوردار باشد آن کشور بیشتر در مسیر پیشرفت و روند توسعه قرار می‌گیرد. از این رو امروزه به تدریج شاهد استقرار مدیریت کیفیت فراگیر در دانشگاه‌ها، مدارس و سازمان‌های آموزشی هستیم و گرایش به سمت این الگو در حال افزایش است، هرچند که «یک هراس عمومی از ایجاد تغییر و مقامت در برابر آن به سرعت پدیدار می‌شود از طریق اجرای یک روش جدید آموزش کیفیت و با داشتن یک تمایل قوی به تغییر وضعیت موجود. این امر می‌تواند به وسیله به‌کارگیری مدیریت کیفیت فراگیر و اجرای یک روش پیشنهادی برای ساختن یک تیم مدیریتی در مؤسسات آموزشی عملی شود» (میتراوا و فلیپوسکی،^۵ ۲۰۱۲).

یکی از رویکردهای مناسب فرهنگ مدیریت تغییر برای بهبود کیفیت در آموزش و پرورش، زمینه‌سازی و پیاده‌سازی فرهنگ مدیریت کیفیت فراگیر است. بلاندفورد^۶ (۲۰۱۳) جنبه‌های مهم مدیریت کیفیت جامع در آموزش و پرورش را در سه بخش خلاصه می‌کند: فرهنگ، تعهد و ارتباطات (ایزری و یزدخواستی، ۱۳۸۵). هدف مدیریت کیفیت جامع در کلاس درس این است که دانش‌آموزان بتوانند به‌طور مستمر در بهبود مهارت‌ها و فرایندهای یادگیری خود بکوشند و مسئولیت یادگیری را خود به عهده

1. effectiveness
2. quality
3. Militaru, M., Ungureanu, G., & Chenic, A. S.

4. Mitreva, E., & Filiposki, O.
5. Mitreva & Filiposki
6. Blandford

بگیرند. دانش‌آموزان در کنار معلمان خود فعالیت می‌کنند تا بتوانند توانایی خود را در همه‌ی سطوح یادگیری مبتنی بر هدف‌های عینی ارتقا دهند. تلاش مدیریت کیفیت جامع ارتقا بر این است که دانش‌آموزان، والدین و کارکنان مدرسه را به افرادی فعال، خودکار، مؤثر و متفکرانی نقاد تبدیل کند؛ به‌گونه‌ای که خدمات مدرسه پاسخگوی نیازهای جامعه باشد (درودی نژاد، ۱۳۸۴).

کمانی و حیدری خالص (۱۳۹۵) در پژوهشی به این نتایج دست یافته‌اند که: بین ابعاد مختلف مدیریت کیفیت جامع و ایجاد تحول و تغییر راهبردی در آموزش و پرورش رابطه‌ی معناداری وجود دارد و بر همین اساس الگوی تعالی مدیریت کیفیت جامع در تغییر و تحول راهبردی در آموزش و پرورش مؤثر است. در پژوهشی که توسط داوری و باباییان (۱۳۹۴) انجام شده است، نتایج به‌دست‌آمده نشان دادند که بین متغیرهای مستقل و زمینه‌های مدیریت کیفیت فراگیر در سازمان همبستگی بالایی وجود داشت. با توجه به نتایج به‌دست‌آمده مدیریت کیفیت فراگیر می‌تواند به‌عنوان یک فلسفه مدیریت و فرهنگ‌سازمانی در جهت ایجاد و بهبود کیفیت مدیریت در سازمان مؤثر واقع شود و زمینه‌های به‌کارگیری آن در آموزش و پرورش چرداول وجود دارد.

در راستای پژوهش‌های انجام شده و همسو با آن‌ها اسریمما، واناپیرون و نیلسوک^۱ (۲۰۱۵) نیز به این نتیجه رسیدند که توسعه مدل سیستم اطلاعات مدیریت کیفیت جامع به بهترین شیوه برای مدرسه نمونه، در سطح قابل قبولی مناسب است. همچنین مدارس که این مدل را به کار می‌گیرند باید به‌خوبی آمادگی لازم را در زمینه تکنولوژی بنیادی، سیستم شبکه‌ای و تجهیزات ضروری موردنیاز برای اتصال اینترنتی داشته باشند. همسو با این پژوهش تسکو و میترووا^۲ (۲۰۱۵) نیز روش جدیدی را برای اصلاح ساختار آموزشی و کیفی کردن آن پیشنهاد کرده و تیم مدیریتی پیشنهاد کردند که در آن طراحی و اجرای نظام مدیریت کیفیت جامع در تمام مؤسسات آموزشی عالی مقدونیه اعم از انتفاعی و غیرانتفاعی به‌خوبی در عمل قابلیت اجرایی دارد. آنان بیان می‌کنند آن چیزی که برای مدیریت عالی مؤسسات آموزش عالی مقدونیه ضروری است، استقرار تیم مدیریتی است که تغییرات را در زمینه جریان عملکردهای جاری بپذیرند، عملکردهایی که در آموزش کیفی شرط اصلی رضایت مشتری و تمام بخش‌های ذینفع است.

1. Srma, Wannapiroon & Nilsook.

2. Taskov & Mitreva.

در این ارتباط میلیتارو، آنجورینا و چنیک^۱ (۲۰۱۳) نیز نشان داده‌اند که این فهم جدید از کیفیت در حال حاضر به آموزش و پرورش رسیده است. آن‌ها معتقدند که در مؤسسات آموزشی نیز ضرورت پیدا کرده است که با استفاده از روش‌های خاص خود در زمینه کیفیت بتوانند به ارائه خدمات با کیفیت بالا بپردازند. پژوهشگران در مقاله خود با هدف برجسته کردن این فلسفه جدید که رویکرد تازه‌ای به نام مدیریت کیفیت جامع کمک می‌کند تا مؤسسات آموزشی به طور حرفه‌ای بتوانند با ایجاد تغییر و اجرای ایده‌های خود به مقابله با فشارهای خارجی بپردازند، در نهایت چشم‌اندازهایی از اجرای مدیریت کیفیت جامع را در آموزش و پرورش ارائه می‌دهند.

نهایتاً، این پژوهش بر آن است تا تعیین کند آیا اجرای نظام آموزشی جدید از کیفیت لازم برخوردار بوده و توانسته است بر مبنای اهداف و مأموریت‌های ترسیم‌شده در سند تحول بنیادین آموزش و پرورش، نیازها و انتظارات جامعه، والدین، دانش‌آموزان، مدیران مدارس و معلمان را برآورده کند؟ پاسخ به این سؤال با انجام ارزیابی دقیق و علمی از کیفیت اجرای نظام جدید آموزش و پرورش امکان‌پذیر است. بر همین اساس این پژوهش با هدف ارزیابی کیفیت اجرای نظام آموزشی ۳-۳-۶ در مقطع متوسطه اول استان کهگیلویه و بویراحمد بر اساس مؤلفه‌های مدیریت کیفیت جامع (تعهد^۲، مشارکت^۳، آموزش و توسعه نیروی انسانی^۴، مشتری‌گرایی^۵ (رضایت دانش‌آموزان و اولیاء)، کار تیمی^۶ و بهبود مستمر) اجرا شده است تا تعیین کند که به چه میزان اجرای آن با موفقیت همراه بوده و تا چه اندازه اهداف و مأموریت‌های تعیین‌شده در سند تحول بنیادین تحقق پیدا کرده‌اند؟

روش

مطالعه حاضر با هدف تدوین الگوی مناسب کیفیت اجرای نظام آموزشی ۳-۳-۶ دوره اول متوسطه در سال تحصیلی ۹۹-۱۳۹۸ انجام گرفت. این پژوهش از نظر هدف کاربردی، از نظر شیوه جمع‌آوری داده‌ها توصیفی از نوع همبستگی است. جامعه آماری این پژوهش را دانش‌آموزان، معلمان و مدیران مدارس متوسطه اول استان کهگیلویه و بویراحمد

1. Militaru, Ungurean, & Chenic
2. commitment
3. participation
4. Training & Development of Human Resources

5. customer orientation
6. team work

تشکیل داده‌اند. با استفاده از جدول کرجسی و مورگان^۱ (۱۹۷۰) ۳۸۴ نفر انتخاب شدند ولی از آنجایی که امکان افزایش نمونه وجود داشت. حجم نمونه به ۹۰۰ نفر افزایش داده شد تا حجم نمونه به جامعه نزدیک شود تا اطمینان به معرف بودن جامعه بیشتر شود. نمونه‌گیری به شیوه نمونه‌گیری خوشه‌ای مرحله‌ای انجام شد. ابزار جمع‌آوری داده‌ها، پرسشنامه محقق‌ساخته بود. مبنای ساخت پرسشنامه حاضر نظریه‌های یادگیری فعال در تدریس از جمله نظریه یادگیری اکتشافی هدایت شده بود جهت بررسی روائی و پایایی ابزارهای اندازه‌گیری به روائی محتوا و نتایج مدل اندازه‌گیری استناد شد که نتایج روائی پرسشنامه با استفاده از تحلیل عامل تأییدی و پایایی (۰/۸۹) پرسشنامه‌ها تأیید شد. ابزار جمع‌آوری اطلاعات، پرسشنامه محقق‌ساخته بود که دارای ۳۶ گویه بود که گویه‌های آن به گونه‌ای طراحی شده‌اند که هر دو وضعیت موجود (ادراک‌شده) و مورد انتظار کیفیت خدمات آموزشی را بسنجد. برای این منظور گویه‌ها در یک طیف پنج‌درجه‌ای از عالی تا خیلی ضعیف و از خیلی مهم تا کم‌اهمیت درجه‌بندی شده‌اند.

برای تعیین روائی پرسشنامه‌هایی مورد استفاده ضمن استفاده از روائی محتوا و تأیید ۱۵ نفر از اساتید و صاحب‌نظران علوم تربیتی و مدیریت، از روائی واگرا و همگرا نیز استفاده شد که مقادیر به‌دست‌آمده پرسشنامه روائی (۰/۹۵) را تأیید کرده است. به‌منظور تعیین پایایی پرسشنامه‌ها نیز از شاخص‌هایی چون ضریب آلفای کرونباخ و پایایی مرکب استفاده شد، چون میزان ضریب آلفای کرونباخ و پایایی مرکب گویه‌های پرسشنامه (۰/۸۷) بوده لذا نشان می‌دهد از پایایی لازم برخوردار است. برای تحلیل داده‌ها از روش مدل‌سازی معادلات ساختاری با کمک نرم‌افزار Smart PLS 3 استفاده شد.

یافته‌ها

یافته‌های جمعیت‌شناختی گروه نمونه نشان داد که میانگین سن دانش‌آموزان دختر دوره متوسطه اول (پایه اول و دوم) ۱۴ سال بود و تعداد مدیران شرکت‌کننده در پژوهش ۵ نفر و تعداد معلمان شرکت‌کننده ۱۰ نفر بودند. برای آزمون فرضیات از روش مدل‌یابی معادلات ساختاری با استفاده از نرم‌افزار لیزرل برای تعیین برازندگی مدل ساختاری و آزمون فرضیه‌های پژوهش استفاده شده است که مدل در حالت استاندارد و معناداری در ادامه ارائه شده است. با توجه به مدل به‌دست‌آمده برای بررسی وضعیت متغیرهای

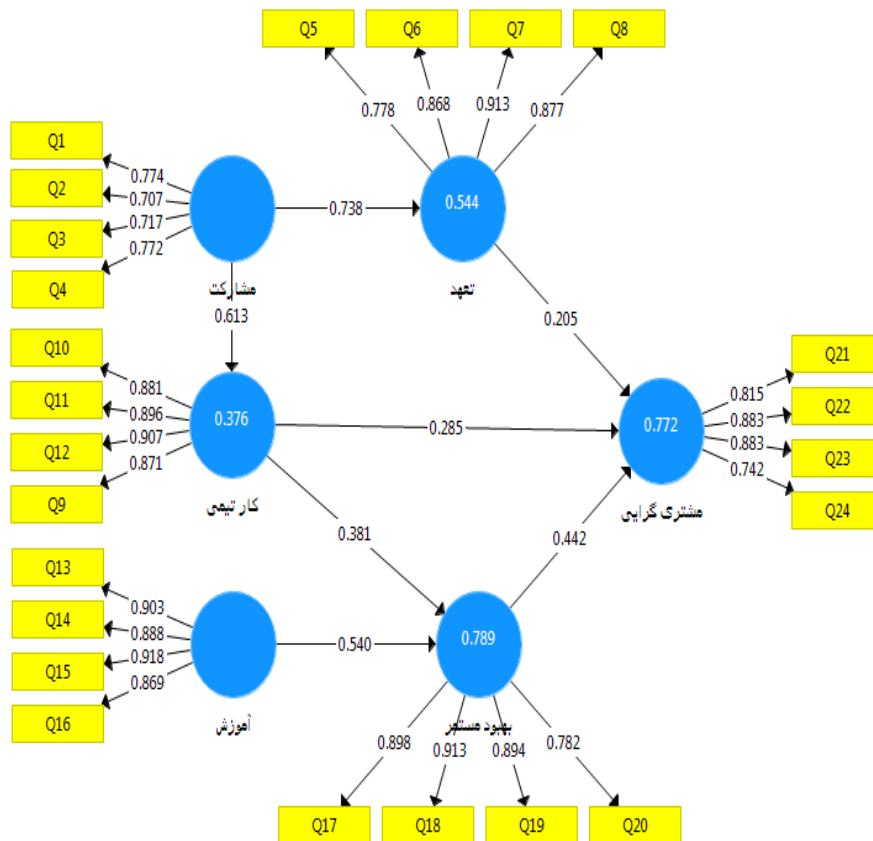
پژوهش با توجه به نرمال بودن توزیع متغیرها معناداری ماتریس واریانس کوواریانس و مقایسه با عدد سه که حد وسط طیف لیکرت پنج‌گزینه‌ای است مشخص شد که شاخص‌های تعهد، مشتری‌گرایی، مشارکت، آموزش، کار تیمی و بهبود مستمر به‌عنوان متغیرهای مناسبی که دارای ضرایب مسیرهای معناداری در مدل بودند و دارای برازش مناسبی با داده‌های مدل بودند. جدول ۱، نشانگر شاخص‌های آمار توصیفی مانند میانگین، انحراف معیار، چولگی و کشیدگی نمونه موردنظر را نشان می‌دهد.

جدول ۱. شاخص‌های مرکزی، پراکندگی و توزیع متغیرهای مستخرج از مدل

شاخص	شاخص					
	تعهد	مشارکت	آموزش	مشتری‌گرایی	کار تیمی	بهبود مستمر
تعداد	۹۰۱	۹۰۱	۹۰۱	۹۰۱	۹۰۱	۹۰۱
مرکزی	۳/۵۳	۳/۷۴	۳/۴۸	۳/۵۳	۳/۴۵	۳/۷۸
پراکندگی	۴/۲۳	۵/۳۸	۰/۶۵	۰/۷۲	۰/۸۷	۰/۵۵
انحراف معیار	۰/۱۸۱	۰/۲۸۲	۰/۴۳	۰/۵۲	۰/۷۶	۰/۳۱
واریانس	۰/۱۹۲	۰/۳۰۷	۰/۱۸	۰/۶۰	۰/۲۲	۰/۹۱
چولگی	۰/۵۲۸	۱/۵۷	۰/۹۴	۰/۸۶	۱/۲۸	۱/۵۷
کشیدگی						

برای مثال، میانگین تعهد برابر است با ۳/۵۹ که بیانگر تمرکز داده‌ها حول این نقطه است. یا در میان متغیرهای این پژوهش، کار تیمی با مقدار ۷/۱۴ بیشترین پراکندگی را دارد. همچنین مقدار چولگی مشاهده‌شده که متغیرهای پژوهش از لحاظ کجی نرمال بوده و توزیع آن متقارن است؛ و مقدار کشیدگی متغیرها نیز بیانگر آن است که توزیع متغیرها دارای کشیدگی نرمال است.

آزمون مدل‌های ساختاری^۱. مدل معادلات ساختاری با استفاده از شاخص *t-value* و خطای معیار اندازه‌گیری و ضرایب مسیر آزمون شد

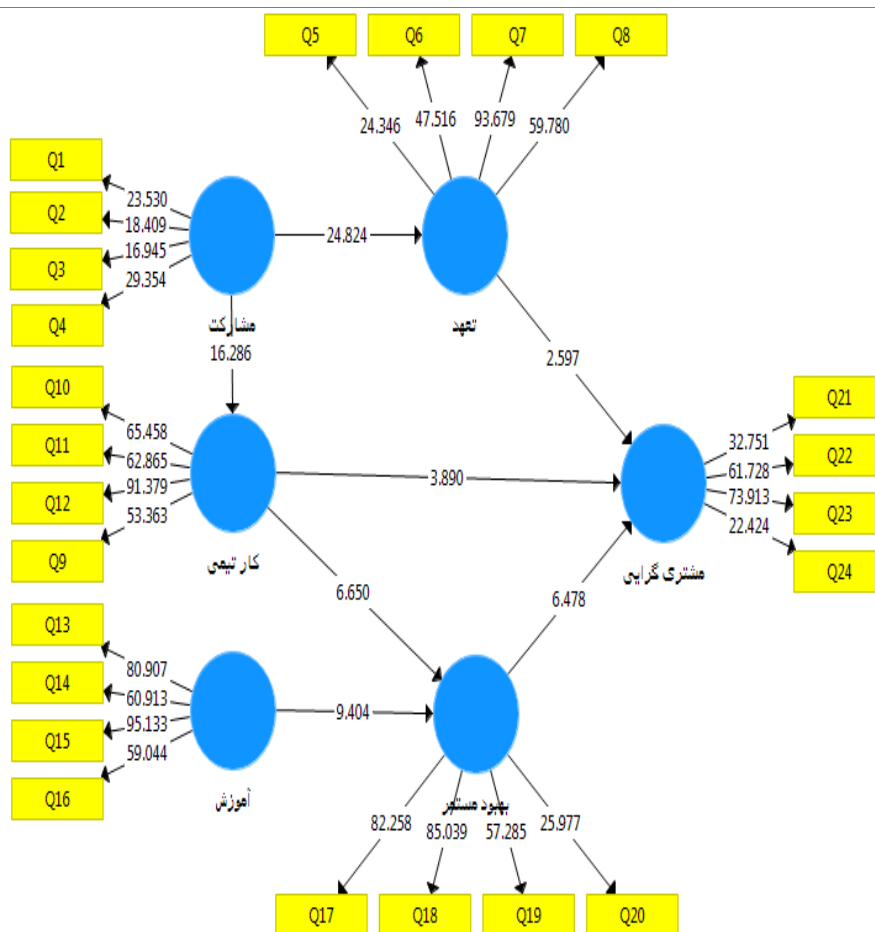
نمودار ۱. نمودار ضرایب مسیر

بر اساس نتایج نمودار ۱ که مقادیر ضریب مسیر را نشان می‌دهد، هر یک از مقادیر پیش‌بین مدل، درصدی از واریانس مشتری‌گرایی در نظام آموزشی را تبیین می‌کنند. نتایج ضرایب تعیین و ضرایب تعیین تعدیل‌شده^۱ در جدول ۲ آورده شده است. بر اساس این نتایج مجموع متغیرهای مستقل قادر به تبیین ۷۷ درصد از تغییرات مشتری‌گرایی در نظام آموزشی هستند که مقدار قابل توجهی است. همچنین جهت اعتباریابی مدل شاخص‌های برازش استفاده شد و نتایج مقایسه آن با مقادیر مجاز نشان می‌دهد که مدل پژوهش از برازش مناسبی برخوردار است؛ زیرا میزان خی اسکوئر (X^2/df) به درجه آزادی کمتر از ۳ است و شاخص رمزی (RMSEA) کمتر از هشت‌صدم است و شاخص هالترسی ان

(Holtercn) بیشتر از ۲۰۰ است و شاخص‌های CFI, NFI, RFI IFI همگی بیش از ۰/۹ هستند.

جدول ۲. ضرایب تعیین

متغیرها	ضریب تعیین	ضریب تعیین تعدیل شده
بهبود مستمر	۰/۷۸۹	۰/۷۸۸
تعهد	۰/۵۴۴	۰/۵۴۳
مشتری‌گرایی	۰/۷۷۲	۰/۷۷۰
کار تیمی	۰/۳۷۶	۰/۳۷۴
آموزش	۰/۴۷۰	۰/۳۶۶

نمودار ۲. معناداری ضرایب مسیر متغیرها

نمودار ۲ معناداری ضرایب مسیر را نشان می‌دهد. نتایج به دست آمده از این نمودار در ادامه تشریح خواهد شد.

جدول ۳. معناداری روابط متغیرها

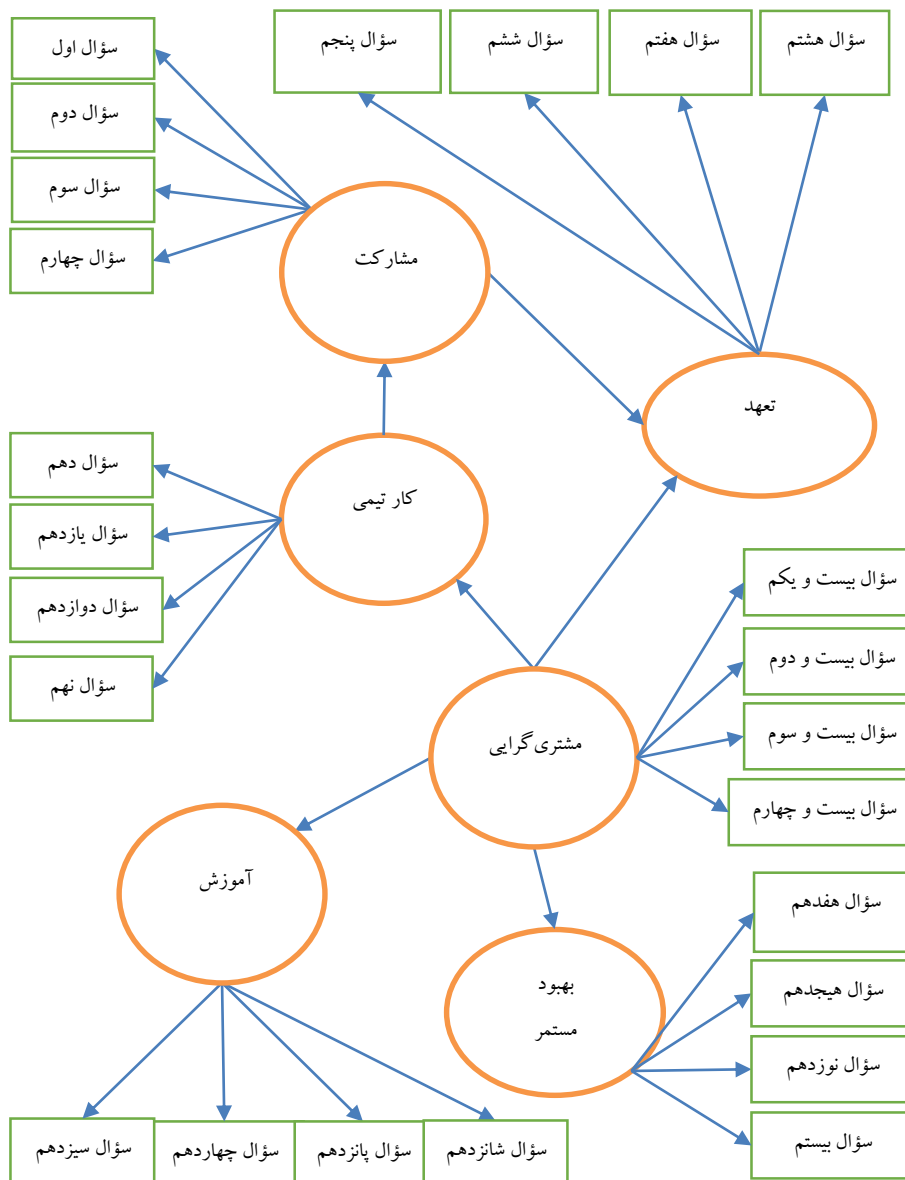
نتیجه	P Values	آماره t	ضریب مسیر	روابط
تأیید	۰/۰۰۱	۹/۴۰۴	۰/۵۴۰	آموزش -> بهبود مستمر
تأیید	۰/۰۰۰	۶/۴۷۸	۰/۴۴۲	بهبود مستمر -> مشتری‌گرایی
تأیید	۰/۰۰۹	۲/۵۹۷	۰/۲۰۵	تعهد -> مشتری‌گرایی
تأیید	۰/۰۰۱	۲۴/۸۲۴	۰/۷۳۸	مشارکت -> تعهد
تأیید	۰/۰۰۱	۱۶/۲۸۶	۰/۶۱۳	مشارکت -> کار تیمی
تأیید	۰/۰۰۱	۶/۶۵۰	۰/۳۸۱	کار تیمی -> بهبود مستمر
تأیید	۰/۰۰۱	۳/۸۹۰	۰/۲۸۵	کار تیمی -> مشتری‌گرایی
تأیید	۰/۰۰۱	۵/۸۳۶	۰/۲۳۴	مشارکت -> کار تیمی -> بهبود مستمر
تأیید	۰/۰۰۱	۵/۵۲۶	۰/۲۳۸	آموزش -> بهبود مستمر -> مشتری‌گرایی
تأیید	۰/۰۰۱	۴/۳۶۸	۰/۱۶۸	کار تیمی -> بهبود مستمر -> مشتری‌گرایی
تأیید	۰/۰۰۱	۴/۰۳۲	۰/۱۰۳	مشارکت -> کار تیمی -> بهبود مستمر -> مشتری‌گرایی
تأیید	۰/۰۱۲	۲/۵۱۹	۰/۱۵۱	مشارکت -> تعهد -> مشتری‌گرایی
تأیید	۰/۰۰۱	۳/۸۹۰	۰/۱۷۵	مشارکت -> کار تیمی -> مشتری‌گرایی
تأیید	۰/۰۰۱	۵/۸۳۶	۰/۲۳۴	مشارکت -> کار تیمی -> بهبود مستمر

بر اساس نتایج جدول ۴ که به بررسی معناداری ضرایب مسیر مدل ساختاری پژوهش پرداخته است. آماره t برای ارتباط تمام متغیرها بیشتر از ۱/۹۶ بوده و بر این اساس در سطح اطمینان ۹۵ درصد معنادار گزارش شدند ($P\text{-Value} \leq ۰/۰۱$).

جدول ۴. نتایج برازش مدل کلی

GOF	مقادیر اشتراکی	مقادیر اشتراکی	ضریب تعیین	ضریب تعیین
	۰/۸۰۱			آموزش
	۰/۷۶۳		۰/۷۸۹	بهبود مستمر
	۰/۷۴۰	۰/۷۸۹	۰/۵۴۴	تعهد
۰/۶۶۹	۰/۸۵۰	۰/۵۵۳		مشارکت
	۰/۶۹۳		۰/۷۷۲	مشتری‌گرایی
	۰/۷۹۰		۰/۳۷۶	کار تیمی

با توجه به میزان GOF به دست آمده که برابر با ۰.۶۶۹ است، هم قوی بودن مدل و هم برازش کلی مدل تأیید می‌گردد. (این میزان بیشتر از ۳۶٪ است).

شکل ۱. مدل نهایی مؤلفه‌های شناسایی شده ارتقای کیفیت آموزش

بحث و نتیجه‌گیری

بر اساس یافته‌ها هر یک از مقادیر پیش‌بین مدل، درصدی از واریانس مشتری‌گرایی در نظام آموزشی را تبیین می‌کنند. نتایج ضریب تعیین تعدیل‌شده نشان داد که مجموع متغیرهای مستقل قادر به تبیین ۷۷ درصد از تغییرات مشتری‌گرایی در نظام آموزشی هستند که مقدار قابل توجهی است. نتایج بررسی مقادیر اندازه اثر نشان داد که این مقدار بیشتر از ۰.۳۵ است و بر این اساس قوی ارزیابی شدند. قدرت پیش‌بینی مدل در مورد مشتری‌گرایی قوی گزارش شد. بر اساس نتایج بررسی معناداری ضرایب مسیر مدل ساختاری پژوهش، آماره t برای ارتباط تمام متغیرها بیشتر از ۱.۹۶ بوده و بر این اساس در سطح اطمینان ۹۵ درصد معنادار گزارش شدند ($P\text{-Value} \leq 0/01$). همچنین بر اساس میزان GOF به دست آمده که برابر با ۰.۶۶۹ است، هم بر قوی بودن مدل دلالت می‌کند و هم برازش کلی مدل را تأیید می‌کند.

در تبیین یافته‌های پژوهش حاضر همسو با یافته‌های (پاسبان و همکاران، ۱۳۹۲ و همچنین سیدی و همکاران، ۱۳۹۱) می‌توان گفت وظیفه آموزش و پرورش، اشتغال‌زایی نیست بلکه بهبود مستمر توانمندی‌های دانش‌آموزان در حوزه‌های مختلف و تربیت نیروی انسانی کارآمد و کارآفرین است که بتواند به صورت هدفمند با کسب مهارت‌های لازم، مشاغل جدید را به تناسب نیاز جامعه خلق و عملی کند. همسو با این یافته و نتایج پژوهش حاضر سریم، پانیتا و پراجوون^۱ (۲۰۱۵) نیز بیان کرده است که آموزش و پرورش با بهبود مستمر فعالیت‌های آموزشی در ایجاد تحولات ارزشمند از طریق تربیت نیروی انسانی کارآفرین نقش مهمی دارد. آموزش و پرورش علاوه بر تربیت نیروی انسانی کارآفرین برای توسعه اقتصادی و تحولات اجتماعی می‌تواند باورها و ارزش‌ها را در دانش‌آموزان با اعتماد به نفس، تقویت هویت مذهبی و ملی و تشویق به کارهای خلاقانه در جامعه فراهم کند که همین امر سبب رشد و بالندگی، رقابت و تحول و بهبود مستمر در اجتماع خواهد شد.

یکی دیگر از ابعاد مهم مدل پژوهش حاضر بر اساس بسیاری از پژوهش‌ها (تاسکو و میتراو^۲، ۲۰۱۵) ایجاد تعهد در دانش‌آموزان بود. در آموزش و پرورش بارور، خلاق و سازنده، تعهد امری است حیاتی در کشور، باید برای پیشرفت کشور (توسعه اقتصادی، اجتماعی) و رسیدن به تحولات موجود در جهان و بازماندن از علم و تکنولوژی جهانی،

1. Srma, S, Panita W & Prachyanun N.

2. Taskov, N. & Mitreva, E.

راهبردها و تدابیر علمی و منطقی به صورت برنامه‌ریزی‌های کوتاه‌مدت، میان‌مدت و بلندمدت تدوین و اجرا کرد. در این ارتباط یافته‌های محمودی خاتون‌آباد (۱۳۹۰) نشان می‌دهد که باید الگوی آموزشی دانش‌آموزان ابتدایی باید بر اساس چشم‌انداز ۲۰ ساله که توسط کارشناسان و متخصصین تهیه و تدوین گردیده است برنامه‌ریزی کرد. یکی از ضروری‌ترین اقدامات این است که حوزه ستادی باید از کارهای روزمره و خسته‌کننده کاملاً به دور باشد و همواره با طراحی، سیاست‌گذاری و برنامه‌ریزی، آینده نظام و کشور را طوری تعریف کند که نقش تعهد در آن پررنگ باشد.

در تبیین یافته‌های پژوهش باید گفت که یکی دیگر از ابعاد مدل آموزشی مناسب برای دانش‌آموزان ابتدایی استفاده از یادگیری مشارکتی و کار تیمی است هدف یادگیری مشارکتی ارتقای عملکرد دانش‌آموزان در وظایف مهم علمی و آموزشی است اعتقاد بر این است که ساختار انگیزشی روش مشارکتی جایگاه یادگیری و هنجارهای پیشرفت تحصیلی را بالا می‌برد. طبق نظر اسلاوین (۲۰۰۱) پژوهش‌های انجام شده درباره روش یادگیری مشارکتی و کار تیمی دال بر این ادعا هستند که این روش در بالا بردن سطح پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان در موضوعات مختلف و در سطوح مختلف تحصیلی مفید است. همچنین آن‌ها معتقدند اثر مهم دیگر روش یادگیری مشارکتی گسترش روابط اجتماعی فراتر از سطح تحصیلی محلی یا خانوادگی است این روش در خلال استفاده از ساختارهای مشارکتی شریکی را برای همکاری گروهی در وظایف عمومی فراهم می‌کند دانش‌آموزان از این طریق می‌آموزند که به همدیگر احترام بگذارند و به دقت به نظرات هم گوش بدهند حتی اگر مخالف نظرات خودشان باشد. در واقع در این روش دانش‌آموزان روش‌های نقد و بررسی افکار دیگران را نیز می‌آموزد همچنین این روش به دانش‌آموزان مهارت‌های مشارکت و همکاری را می‌آموزد دانش‌آموزان با قرار گرفتن در یک گروه احساس اعتماد به نفس می‌کند و با مواجه شدن با مسائل مختلف از طریق هم‌فکری و هم‌یاری مشکل را حل می‌کنند و در صورت لزوم در این زمینه از معلم هم کمک می‌گیرند.

یکی از محدودیت‌های پژوهش حاضر اسناد بالادستی آموزش و پرورش هستند که به صورت روش و با جزئیات به الگوهای آموزش و ابعاد دقیق آن نپرداخته‌اند و در این حوزه منابع داخلی دیگر هم چندان کارآمد نیستند از سوی دیگر معلمان کم‌انگیزه در نظام آموزش دولتی مانع انجام بسیاری از طرح‌های و ایده‌های نوین و خلاق می‌باشند.

در این راستا پیشنهاد می‌شود خدمات رفاهی و حقوقی مناسبی برای معلمان ابتدا تأمین شود تا میزان تعهد آن‌ها به شغل افزایش یابد در نتیجه با انگیزه بالا و روحیه قوی‌تری کار کنند و وابستگی سازمانی در آن‌ها تقویت شود. در نهایت سیستم نظارتی قوی و الکترونیک بر کار مربیان و معلمان و مدیران و کارکنان اداری در سطوح میانی و بالا نظارت کند تا احتمال آموزش‌های غلط و ضعیف برای دانش‌آموزان مخصوصاً در دوران ابتدایی به حداقل برسد.

منابع

- اسلاوین، ر. ای. (۲۰۰۱). روان‌شناسی تربیتی؛ نظریه و کاربریت. ترجمه‌ی یحیی سیدمحمدی، (۱۳۸۵). تهران: روان.
- ایزری، م. و یزدخواستی، ع. (۱۳۸۵) فرهنگ مدیریت تغییر و بهبود کیفیت در آموزش و پرورش، هفتمین کنفرانس بین‌المللی مدیران کیفیت، تهران.
- پاسبان، م. و زنجانی، س. و فاتحی خشکتاب، ل. (۱۳۹۲). بررسی میزان آمادگی کارکنان دانشگاه‌ها برای پیاده‌سازی و استقرار مدیریت بهره‌وری و کیفیت جامع (مطالعه موردی)، مدیریت بهره‌وری، ۶(۲۴)، ۱۵۸-۱۴۱.
- داوری، ع. و باباییان، ع. ح. (۱۳۹۴)، امکان‌سنجی به‌کارگیری و زمینه‌های تحقق مدیریت کیفیت فراگیر در آموزش و پرورش، مورد مطالعه آموزش و پرورش ایلام - شهرستان چرداول، شرکت علمی پژوهشی و مشاوره‌ای آینده‌ساز - استان مازندران - ساری.
- سیدی، س. م.، شهیدی، ن. و شرفی، ر. (۱۳۹۱)، امکان‌سنجی به‌کارگیری مدیریت کیفیت فراگیر به‌منظور ایجاد نوآوری در نواحی چهارگانه آموزش و پرورش شیراز، فصلنامه علمی - پژوهشی رهیافتی نو در مدیریت آموزشی، ۳(۲)، ۱۳۹۱.
- قربان دوردی نژاد، ف. (۱۳۸۴) کاربرد مدیریت کیفیت جامع در فرایند یاددهی - یادگیری، فصلنامه تعلیم و تربیت، (مسلسل ۸۲): ۳۱-۵۸.
- کمانی، س. م. و حیدری خالص، م. (۱۳۹۵)، بررسی نقش الگوی تعالی مدیریت کیفیت جامع در تغییر و تحول راهبردی در آموزش و پرورش در سطح شهرستان لردگان، نخستین کنفرانس بین‌المللی پارادایم‌های نوین مدیریت - هوش تجاری و سازمانی، دانشگاه شهید بهشتی تهران.
- محمودی خاتون‌آباد، ف. (۱۳۹۰)، بررسی میزان آگاهی و به‌کارگیری مدیران از مدیریت کیفیت جامع و رابطه آن با اثربخشی از دیدگاه معلمان در سطح هنرستان‌های شهر کرج، این نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه پیام نور استان البرز واحد کرج.

References

- Blandford, Sonia. (2013). The Impact of ‘Achievement for All’ on School Leadership. *Educational Management Administration & Leadership*. 41. 45-62. 10.1177/1741143212462701.
- Krejcie, R.V., & Morgan, D.W., (1970). Determining Sample Size for Research Activities. *Educational and Psychological Measurement*.
- Militaru, M., Ungureanu, G, and Chenic, A.S (2013). The prospects of implementing the principles of Total Quality Management (TQM) in education, *Procedia - Social and Behavioral Sciences* 93 (2013) 1138 – 1141.
- Mitreva, E., and Filiposki, O. (2012). Proposal methodology of the subsystem-internal standardization as part of TQM system. International.
- Srima, Sudarat & Wannapiroon, Panita & Nilsook, Prachyanun. (2015). Design of Total Quality Management Information System (TQMIS) for Model School on Best Practice. *Procedia - Social and Behavioral Sciences*. 174. 2160-2165. 10.1016/j.sbspro.2015.02.016.
- Srima, S, Panita W & Prachyanun N, (2015) Design of total quality management information system (TQMIS) for model school on best practice, *Procedia - Social and Behavioral Sciences* 174 2160 – 2165.
- Taskov, N.& Mitreva, E. (2015). The motivation and the efficient communication both are the essential pillar within the building of the TQM (Total Quality Management) system within the Macedonian higher education institutions, *Procedia - Social and Behavioral Sciences* 180, 227 – 234.